

Bureau Waardenburg bv
Ecologie & landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Natuurbegraven Nederland
t.a.v. W. Peters
Postbus 797
5201 AT Den Bosch

DATUM: 10 december 2015
ONS KENMERK: 15-441/15.07715/EdwBo
UW KENMERK: 5467550/7408/SG
AUTEUR: ing. L.S.A. Anema
STATUS: versie 1.0
CONTROLE: drs. G.F.J. Smit & A.J.H.M. Korsten

Notitie Natuurbegraafplaats Huis ter Heide

Natuurbegraven Nederland is voornemens om bij De Moer (gemeente Loon op Zand) op het terrein Huis ter Heide van Natuurmonumenten een natuurbegraafplaats te realiseren. Bureau Waardenburg heeft hiervoor in november 2014 een natuurtoets uitgevoerd (De Boer & Kruijt, 2014). Een van conclusies uit dat onderzoek was dat aanwezigheid van vleermuizen in te amoveren gebouwen niet kon worden uitgesloten. Aanvullend vleermuisonderzoek werd aanbevolen om mogelijke effecten op vleermuizen inzichtelijk te krijgen. Deze notitie is het verslag van het in 2015 uitgevoerde vleermuisonderzoek.

Uitvoering en resultaten aanvullend vleermuisonderzoek

Onderzoekgebied en werkzaamheden

Het aanvullende vleermuisonderzoek heeft zich gericht op de gebouwen van Huis ter Heide (het huis en de schuren) en een aangrenzend bosperceel (figuur 1).

Het hoofdgebouw wordt geschikt gemaakt als receptie/ontvangstruimte en kantoor en de meeste van de huidige aanwezige schuren verdwijnen of worden vervangen door andere werk- en stallingsruimtes. In het bosperceel worden bomen gekapt voor de aanleg van een parkeerplaats.

Figuur 1: Het plangebied Huis ter Heide

Methodiek¹

Aan het plangebied zijn vier veldbezoeken gebracht (Tabel 1). Doel van deze bezoeken is het inventariseren van vleermuizen en de functies voor deze soorten (verblijfplaats, foerageergebied, vliegroutes e.d.). Daarnaast is er beoordeeld of het gebied voor andere strikter beschermde soorten van belang kan zijn, specifiek de kerkuil.

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, 2013). Twee veldbezoeken zijn uitgevoerd in de zomer om aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven in beeld te brengen, en twee in het najaar voor paarverblijfplaatsen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met een Petterson D240x batdetector, aangevuld met een Edinol R09 opname-apparaat voor eventuele analyse van vleermuisgeluiden die niet direct op soort benoemd konden worden.

Bij de eerste voorjaarsronde is een visuele inspectie van het huis (hoofdgebouw, zolder) binnen meegenomen. Ook de werkschuur en andere gebouwen zijn zover mogelijk bekeken.

Tabel 1. Bezoekdata en omstandigheden

datum	dagdeel	weersomstandigheden	doel
11 juni	avond	24°C, droog, wind 1 Bft	Vleermuizen, uil
3 juli	ochtend	20°C, droog, wind 1 Bft	vleermuizen
30 augustus	avond	25°C, onweer maar geen regen, wind 1 Bft	Vleermuizen, uil
14 september	avond	14°C, droog, wind 0 Bft	vleermuizen

¹ Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. Bij toepassing van de Flora- en faunawet worden conform de AMVB art. 75 drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit 'Tabel 1' geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor vogels en soorten van 'Tabel 2 of 3' geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

Verblijfplaatsen

Van het huis is de daklaag en de ruimte achter de vensterluiken toegankelijk voor vleermuizen. Er zijn geen invliegende of uitvliegende gewone dwergvleermuizen vastgesteld. In de schuren zijn geen potentiële verblijfplaatsen aangetroffen. Wel zijn er baltende dieren waargenomen. Een dier vloog rond bij de werkschuur. Een ander dier vloog bij de Middelweg (zie figuur 2).

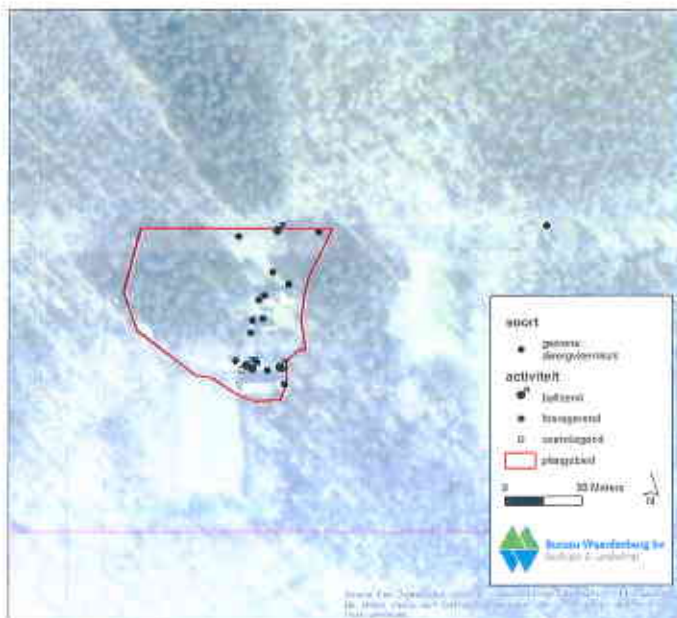
Aangenomen wordt dat in het gebied foeragerende dieren afkomstig zijn van verblijfplaatsen buiten het plangebied.

Foerageergebied

Tijdens alle rondes in het plangebied zijn enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen in en rondom het plangebied, voornamelijk rondom het huis en de schuren. In de directe omgeving van het plangebied wordt in het omliggende bos wordt niet gevoeraged.

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken is geen specifieke vliegroute van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

Figuur 2: Waarnemingen gewone dwergvleermuis

Laatvlieger

Verblijfplaatsen

In het huis zijn keutels gevonden van een grote vleermuissoort, vermoedelijk een laatvlieger. De keutels lagen onder de aan de nokbalk grenzende gaten in het dakbeschoot. Vermoedelijk bevond zich in het (recente) verleden een verblijfplaats van een of enkele laatvliegers tussen het dakbeschoot en de dakpannen. Op 30 augustus is er sociale roep van een laatvlieger gehoord vlak bij het huis. Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende laatvliegers aangetroffen.

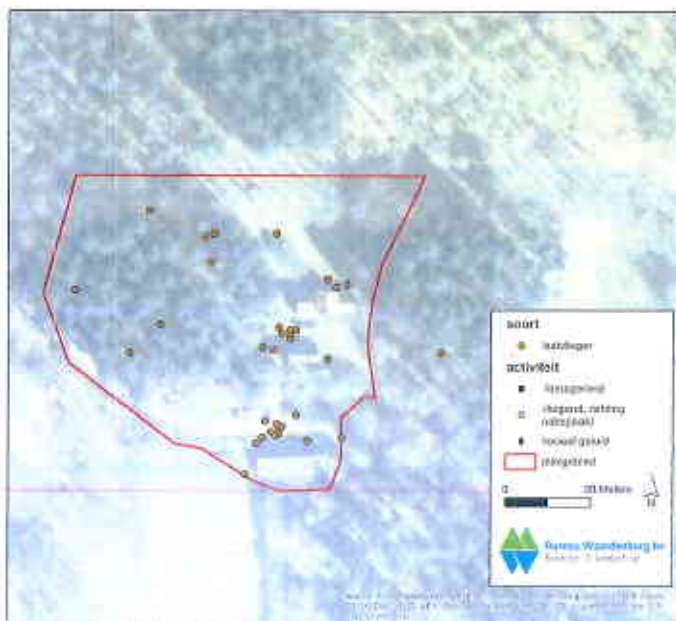
In de planvorming voor de natuurbegraafplaats is voorzien in met name een verbouwing van de benedenverdieping van het huis. De zolder blijft in zijn huidige staat behouden, er worden enkel enige reguliere onderhoudswerkzaamheden aan gevels en dak voorzien. Deze hebben geen invloed op de geschiktheid en bereikbaarheid van de zolder voor vleermuizen. De aanpassingen aan het Huis ter Heide zal geen nadelig effect hebben op vleermuizen die de zolder of het dakbeschoot als verblijfplaats hebben.

Foerageergebied

Tijdens alle rondes in het plangebied zijn er in en rondom het plangebied enkele foeragerende laatvliegers aangetroffen. Vooral in de randen van het bos wordt en langs de Middelstraat wordt gefoerageerd (zie figuur 3).

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken is geen specifieke vliegroute van de laatvlieger waargenomen.

Figuur 3: Waarnemingen laatvlieger

Overige vleermuizen

Verblijfplaatsen

Op drie juli is in de buurt van de parkeerplaats een social call van een rosse vleermuis gehoord. Het type social call wijst op een nabij gelegen verblijfplaats. De verblijfplaats is echter niet gevonden. Rosse vleermuizen zijn boom bewonende vleermuizen. Mogelijk is er een verblijfplaats aanwezig aan de rand van het perceel wat deels gekapt gaat worden. De rosse vleermuis maakt weinig gebruik van naaldbomen, de rand van het perceel bevat echter enkele loofbomen die geschikt kunnen zijn.

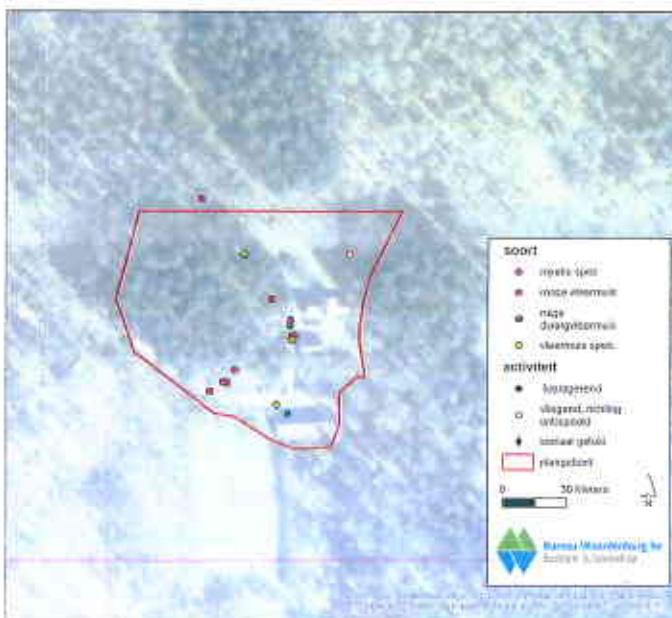
Aanbevolen wordt om voor de kap de bomen aan de oostkant van het deels te kappen bos te controleren op aanwezige holtes. Als er holtes aanwezig zijn dienen die bomen buiten de kapvergunning te worden gehouden.

Foerageergebied

In het plangebied zijn de rosse vleermuis, de ruige dwergvleermuis en de nog ongedetermineerde vleermuizen (myotis- en vleermuis spec.) foeragerend aangetroffen. De oprit naar de werkschuur, naar het huis en de randen van het bosperceel, wordt als foerageer gebied gebruikt (zie figuur 4). Deze soorten hebben geen binding met het huis of de omliggende schuren.

Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn geen specifieke vliegroutes waargenomen.

Figuur 4: Waarnemingen overige vleermuissoorten

Vogels

In de werkschuur heeft in het verleden een uilenkast gehangen. Deze schuur is bij iedere ronde gecontroleerd op de aanwezigheid van uilen en braakballen. Er lagen oude braakballen in de eerst ronde (11-06-2015). Deze zijn meegenomen. In de laatste ronde (14-09-2015) zijn er weer verse braakballen gevonden. De vogel is echter nooit waargenomen. Uit analyse van de braakballen blijkt dat deze afkomstig zijn, van een kerkuil. Aangenomen kan worden dat de beheerschuur incidenteel wordt bezocht. De uilenkast was bij aanvang van dit onderzoek overigens al verwijderd. De rustplek bevindt zich op een aantal houten palen (zie foto 1) Als de beheerschuur verwijderd wordt verdient het aanbeveling dat een alternatieve verblijfplaats / roestplek aangeboden wordt.

Foto 1 : Verblifplaats van een uil met een houten plank als braakballen vanger.

In een boom aan het begin van de oprit naar het huis is een zwarte specht aangetroffen. Het dier zat in een boomholte te overnachten. Een bosuil is gezien op 3-7-2015, roepend vanuit een boom achter een schuur.

Amfibieën

In het plangebied zijn op alle bezoeken behalve die van 11-06-2015 rugstreepadden gevonden. Bij het laatste bezoek waren het er 2 waarvan 1 juveniel exemplaar. De rugstreepad is een Soort van tabel 3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet.

Waarnemingen van deze soort zijn bekend van het Leikeven en de Velden achter De Spinder. Door het ontbreken van water zijn er geen voortplantingsplaatsen binnen het plangebied. Het plangebied maakt als landhabitat wel deel uit van het leefgebied van de rugstreepad. In het werkprotocol zal daarom de nodige aandacht voor het voorkomen van de rugstreepad moeten zijn om te voorkomen dat er verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden.

Op 14-09-2015 is er een gewone pad (Tabel 1 AMvB artikel 75) waargenomen.

Figuur 5: Waarnemingen overige soorten

Conclusie

In het dak van het woonhuis heeft in het recente verleden een of enkele laatvliegers verbleven. De incidentele aanwezigheid van deze soort in het dak of op de zolder kan niet worden uitgesloten.

In de planvorming voor de natuurbegraafplaats is voorzien in een verbouwing van de benedenverdieping van het huis. De zolder blijft in zijn huidige staat behouden, er worden enkel enige reguliere onderhoudswerkzaamheden aan gevels en dak voorzien. Wanneer daarbij de toegang tot het dak langs dakpannen en daklijsten ongewijzigd blijft hebben deze werkzaamheden geen invloed op de geschiktheid en bereikbaarheid van het dak of de zolder voor vleermuizen. De aanpassingen aan het Huis ter Heide zal geen nadelig effect hebben op vleermuizen die de zolder als (tijdelijke) verblijfplaats hebben.

De randen van het tot parkeerplaats om te vormen bosperceel dienen in tact te worden gehouden in zover mogelijk. De oostkant van het perceel bevat een mogelijke verblijfplaats van de rosse vleermuis. Door potentiële vleermuisbomen te sparen bij de realisatie van de parkeerplaats blijft deze mogelijke verblijfplaats gespaard. In het ecologisch werkprotocol dient dit nader uitgewerkt te worden.

De op het terrein aanwezige schuren hebben geen functie als verblijfplaats voor vleermuizen. De werkschuur dient wel als roestplaats van een kerkuil. Bij het verwijderen van de schuur wordt aanbevolen om een alternatieve verblijfplaats aan te bieden.

Het voorkomen van landhabitat voor de rugstreeppad zal in het werkprotocol worden meegenomen om te voorkomen dat de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden.

Akkoord voor uitgave:

drs G.F.J Smit
Teamleider Bureau Waardenburg bv

Paraaf:

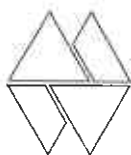

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Rutges Vernieuwt

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv

Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 355 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl